

Lesbrief

Doel: middels tentoongestelde militaire artefacten meer over de periode 1940-1945 leren kennen

Meta: pa medio di artefakto di militar eksponé siña mas tokante e periodo 1940-1945

Deze lesbrief is een onderdeel van een 4-delige Lesbrief, “Guera na Korsou?!”. De Expositie, “Guera na Korsou?! vond plaats van 2 mei 2015 tot 12 juli 2015 in het Curaçaosch Museum en is officieel geopend door onze Oud-Koningin, Prinses Beatrix. Gedurende deze expositie werden artefacten uit de Tweede Wereld Oorlog (WOII) op Curaçao, tentoongesteld.

Dit deel van de Lesbrief gaat over de militaire aanwezigheid tijdens de Tweede Wereldoorlog, vooral op Curaçao, maar ook Aruba en Bonaire komen aan de orde.

Doel van deze lesbrief is dus om middels de tentoongestelde militaire artefacten meer over de periode 1940-1945 te leren kennen.

Eguia di lès akí ta un parti di un guia di lès ku ta konsistí di 4 parti, ‘Guera na Kòrsou?!’. E eksposishon ‘Guera na Kòrsou?! a tuma lugá for di 2 di mei te 12 di yùli 2015 na Curacaosch Museum i nos Lareina anterior, Prensès Beatrix a habri e eksposishon akí ofisialmente. Durante e eksposishon akí a eksponé artefaktonan di Segunda Guera Mundial na Kòrsou.

E parti akí di e guia di lès ta trata presensia di militar durante Segunda Guera Mundial, principalmente na Kòrsou, pero Aruba i Boneiru tambe ta bini dilanti.

Meta di e guia di lès akí ta pues pa sa mas tokante e periodo 1940-1945 mediante artefaktonan militar eksponé.

Museum Kamer, militaire artefacten uit de Tweede Wereld Oorlog (WOII).

Ik probeer je mee te nemen door de kamer met de militaire artefacten. Beeld je in, dat je meeloopt bij een rondleiding.

Vele van de militaire artefacten zijn verzameld door Allan van der Ree van de Stichting Battle-Station Blauw, Force Curaçao 1942. Vele artefacten zijn gevonden op voormalige militaire posten uit WOII met name de Amerikaanse Kustbatterij op Blauwbaai, thans Blue Bay Curaçao.

De “Militaire kamer”, zoals de ruimte met de militaire artefacten gaandeweg genoemd werd, was een zeer grote hal met artefacten aan beide zijden. Ook in het midden van de hal stonden vitrines met militaire artefacten.

We zullen links beginnen, waar in een grote glazen muurvitrine, een model van een Duitse U-boot, een Duitse duikboot, stond opgesteld.

De Duitsers begonnen namelijk de oorlog op Curaçao en Aruba, op 16 februari 1942 door met hun duikboten de schepen te torpederen, die in onze wateren lagen.

Aruba werd het eerst aangevallen. Daar zijn diverse tankers die voor de olieraffinaderij lagen getorpedeerd met veel verlies van mens en materiaal.

Op Curaçao werd enkele uren later de tanker Rafaela, vlak voor de haven van Willemstad getorpedeerd. Het kon, ondanks zware beschadiging, toch veilig de haven bereiken. Op dit schip vielen geen slachtoffers.

Deze aanvallen zorgden ervoor dat alle militairen op Curaçao en Aruba direct in hoge paraatheid werden gebracht. In dezelfde vitrine stond een Duitse munt tentoongesteld, waarop een nazi adelaar en een hakenkruis waren afgebeeld.

Dit was een van de Duitse “Reichs” (rijks)munten, die gevonden werd in een verzameling oude munten van rond WOII van een handelaar in Punda. Zijn nazaten hebben de munten geschonken aan Battle-Station Blauw 1942. Er gingen wilde verhalen rond dat de Duitsers tijdens de oorlog, “rustig” en onopgemerkt op het eiland zijn geweest. Anderen verwierpen deze ver-

Kamber di Museo, artefakto militar di Segunda Guerra Mundial

Mi ta trata na pasa ku bo dor di e kamber ku artefakto militar. Imaginá bo, ku bo ta kanando huntu ku mi den un rekorido bou di guia.

Allan van der Ree di Stichting Battle-Station Blauw, Force Curaçao 1942 a kolekshoná hopi di e artefaktonan militar. A haña hopi artefakto na e èks pòstnan militar di Segunda Guerra Mundial specialmente na Kustbatterij merikano na Blauwbaai, aktualmente Blue Bay Curaçao.

E ‘Kamber Militar’ manera e espasio ku artefakto militar pokopoko a bini ta yama, tabata un hal masha grandi ku artefakto na tur dos banda. Meimei den hal tambe tabatin vitrina ku artefakto militar.

Nos lo kuminsá na man robes, kaminda tabatin den un vitrina grandi di glas na muraya, “U-bote”, un supmarino aleman eksponé. E alemannan, por sierto a kuminsá guerra na Kòrsou i Aruba, riba 16 di febrüari 1942, dor di torpediá barkunan ku tabata den nos awa, ku nan supmarinonan. Nan a ataká Aruba promé. Ei nan a torpediá diferente tankero ku tabata dilanti di e refineria ku masha pèrdida di hende i material.

Na Kòrsou algun ora despues, djis dilanti di haf di Willemstad, nan a torpediá e tankero Rafaela. Apesar di e destrukshon pisá, e por yega haf tòg sano i salvo. No tabatin víktima riba e barku akí.

E atakenan akí a pone ku tur militar riba Kòrsou i Aruba mester a bai mesora den posishon di alerta. Den e mes vitrina akí tabatin un moneda aleman eksponé, ku tin riba dje un águila nazi i un krus gamada (swastika) representá.

Esaki tabata un di e monedanan di ‘Reichs’ aleman (moneda di estado), ku nan a haña den un kolekshon di moneda bieu rònt di Segunda Guerra Mundial serka un komersiante den Punda. Su desendientenan a regalá Battle-Station Blauw 1942 e monedanan. Historianan straño tabata kore rònt ku e alemannan durante di guerra ‘trankil’ i sin ningun hende tabata sa,

halen. Deze Duitse Reichsmunten zouden mogelijk het toonbaar bewijs kunnen zijn, dat de Duitsers, toen wel echt op het eiland zijn geweest.

Naast de Nazi artefacten, lagen er diverse artefacten van de Amerikaanse soldaten, die hier in februari 1942 op Curaçao zijn aangekomen ter versterking van de Nederlandse troepen.

Er lag een oude khaki pet van een Amerikaanse officier, een Amerikaanse helm, een veldfles en een veldradio. Opvallend waren de bekende kleine flesjes Coca-Cola, welke de Amerikanen toendertijd naar Curaçao hebben meegenomen.

Ook lagen in de vitrine een "Pine-apple" handgranaat en munitie voor het Amerikaanse geweer, de Garand M-1. In een hoek lag een buitenaards lijkend voorwerp, hetgeen een gasmasker was. Dit type komt uit de WOI, maar werd door de eerste divisies Amerikanen als standaard uitrusting meegenomen.

Onderin de vitrine lagen 2 sabels, de z.g. "klewangs", die door de officieren van de Nederlandse troepen op Curaçao werden gebruikt.

We gaan verder en zien in de eerste nis aan de linkerkant, een opstelling van het Rode Kruis: een heuse canvas brancard en een medicijnen tafel. Daarnaast hing een "overcoat" van één van de vele Rode Kruis verpleegsters, Dalilia Perigault Monte, die in 1944 in Europa met het Rode Kruis aan het front was.

In de volgende nis lag een lange metalen mat met vele ronde gaten erin. Dit was een "Marston Mat", die normaal bijna drie meter lang is en 60 cm breed met haken aan beide zijden. Ze werden aan elkaar gehaakt om een metalen landingsbaan te maken voor de vele Amerikaanse vliegtuigen op Hato. Deze getoonde Marston mat is direct afkomstig van de oude landingsbaan op Hato. In dezelfde nis stond ook een "Pup" tentje, een twee-persoons tent, die in het begin door de eerste lichter op Curaçao gekomen Amerikanen als "huisvesting" gebruikt werd. Ook waren er grotere tenten zoals de Piramide tent, waarvan er ook een enkel exemplaar bewaard is gebleven. Vanwege de drie meter hoge tent, kon deze

tabata riba nos isla.

Otro hendenan tabata rechasá e historianan akí. E Reichsmunten di Alemania akí lo por tabata un prueba representativo, ku e alemanan, e tempu ei en bèrdat lo por tabata riba e isla.

Banda di e artefaktonan di Nazi, tabatin diferente artefakto di soldá merikano, ku a yega akí na Kòrsou na febrüari 1942 pa reforsá trupa hulandes. Tabatin un pèchi bieu di kaki di un òfisir merikano, un hèlmu merikano, un vèlfflès i un radio di vèlt. Remarkabel tabata e konosido bòter chikitu di Coca Cola ku e tempu ei e merikanonan a bini Kòrsou kuné.

Tambe tabatin den e vitrina un 'Pine-apple' un granada di man i munishon pa skopèt merikano, e Garand M-1. Den un huki tabatin un artefakto, paresido na un opheto ekstraterestre, loke tabata un masker di gas. E modèl akí ta bini di Promé Guera Mundial, pero e promé divishon merikano a bini kuné komo ekipo stándart.

Abou den e vitrina tabatin 2 sabel, e asina yamá 'klewang', ku e òfisirnan di trupa hulandes tabata usa.

Nos ta sigui bai i mira den e promé nes na banda lenks, un formashon di Krus Kòrá: un brancard di bèrdat di kanvas i un mesa di remedi. Eibanda tabatin un 'overcoat' di ún di e hopi verplegsternan, Dalila Perigault Monte, ku den 1944 tabata ku Krus Kòrá na frònt na Oropa.

Den e siguiente nes tabatin un mat largu di metal ku masha buraku rondó den dje. Esaki tabata un 'Marston Mat', ku normalmente ta kasi tres meter largu i 60 cm anchu ku hak na tur dos banda. Tabata hak nan na otro pa traha un pista di aterisahe di metal pa e hopi avionnan merikano na Hato.

E Marston ku nan ta muestra akí ta bini dirèktamente di un pista di aterisahe bieu na Hato. Den e mes nes akí tabatin tambe un 'Pup' tèt chikitu, un tèt di dos persona, ku e promé rekrutashon merikano ku a yega Kòrsou a usa komo 'alohamentu'. Tabatin tambe tèt mas grandi manera tèt di Piramit, di kua tambe a warda un ehemplar.

niet in het museum getoond worden. Later bouwden de Amerikanen, houten en stenen barakken op diverse locaties op Curaçao. Er zijn nog steeds verschillende van deze barakken te zien.

Rechts naast de nis stond een grote rood geschilderde luchtalarm machine, die op Curaçao bij nood, zoals mogelijk “vijand in zicht”, met veel lawaai, een huilend geluid te weeg bracht.

Daarnaast stond een brand schop met super lange steel, die samen met de bijbehorende emmer(s) zand het vuur, wat mogelijk door vijandelijke brandbommen, veroorzaakt kon worden, te kunnen blussen. Naast de schop, stond ook een alarm kolom, welke bij onraad, een hard huilend geluid maakte. Hierop haastten de meeste mensen zich naar de diverse schuilkelders op het eiland.

Tegen de nis die volgde, stond een originele “Field-Desk”, een handige lessenaar met opklapbaar schrijfbord, die de militairen in het veld gebruikten. Vaak stond deze Field-Desk achter in een jeep, maar ook op een houten voetstuk in een tent. Achter in de nis stonden de “piketten” voor prikkeldraad. Dit zijn 1.60 meter hoge gekrulde ijzeren staven. Ze werden veelvuldig gebruikt om militaire kampen en dergelijke te beschermen tegen mogelijke indringers. De getoonde piketten zijn origineel van het “Camp Blauwbaai” op Blauwbaai.

Overal in de nissen kon je camouflagenetten vinden. Deze netten waren tijdens WOII gebruikt tegen mogelijk overvliegende vliegtuigen om zo “posten” en dergelijke uit het zicht te onttrekken.

Nu komen we bij de achterste muur van de hal, die geheel “bekleed” is met een Amerikaanse vlag uit 1945. Deze bijzondere vlag van 6 meter lang en 2.50 meter hoog had 48 sterren, in tegenstelling tot de hedendaagse vlag met 50 sterren.

De sterren symboliseren de “Staten” van Amerika. In 1959 kwamen er nog twee Staten bij, namelijk Alaska en Hawaï.

Deze vlag is afkomstig van de “USS Missouri”, het Amerikaanse oorlogschip waar op 2 september 1945, de overgave van Japan werd bevestigd. De USS Missouri heeft hierna een wereldtoer gemaakt en is ook de haven van Willemstad binnen gevaren.

De vlag is toen geschonken aan een Amerikaanse WOII veteraan met Curaçaose “roots”, Rudi Dovale.

Pa motibu di e altura di tres meter di e tèt, no por a eksponé esaki den e museo. Despues e merikanonan a traha barak di palu i di piedra na diferente sitio na Kòrsou. Ainda por mira diferente di e baraknan akí.

Na man drechi banda di e nes tabatin un mashin grandi di alarma di airu kòrá di fèrf, ku na Kòrsou na ora di emergensia, manera posiblemente ‘enemigu na bista’, tabata saka un zonido yorá ku masha bochincha.

Banda di dje tabatin un skòp di kandela ku man super largu, huntu ku su hèmbernan di santu, pa por a paga kandela ku bòm di kandela di enemigu por a okashoná. Banda di e skòp, tabatin tambe un kolòm di alarma, ku na momentu di peliger, ta saka un zonido yorá duru. Riba esaki mayoria di hende tabata kore bai e diferente kèldernan riba e isla

Kontra di e nes ku tabata sigui, tabatin un ‘Field Desk’ original, un lèsenar práktiko ku blat pa skibi ku ta klap sera, ku e militarnan tabata usa na vèlt. Hopi biaha e Field Desk akí tabata patras den un djip, pero tambe riba un pedestal di palu den un tèt.

Patras den e nes tabatin ‘pikèt’ pa waya di sumpiña. Esakinan ta bara di heru di krùl di 1.60 meter di altura. Tabata usa nan hopi pa protehá kampamentu militar kontra posibel intruso. E pikètnan ku nan a eksponé ta originalmente di ‘Camp Blauwbaai’ na Blauwbaai.

Tur kaminda den e nesnan por a haña nèt di kamouflahe. E nètman akí nan a usa durante segunda Guera Mundial pa asina kita bista for di ‘pòst’ i algu por estilo ora posibel avionnan ta pasa bai.

Awor nos a yega na muraya mas patras di e hal, ku ta kompletamente ‘kubri’ ku un bandera merikano di 1945. E bandera partikular akí di 6 meter largu i 2.50 meter altu tabatin 48 strea, kontrali na e bandera di awendia ku tin 50 strea. E streanan ta simbolisá e ‘estadonan’ di Amérika. Na 1959 a bini dos estado mas aserka, esta Alaska i Hawaï.

E bandera akí ta bini di ‘USS Missouri’, e barku di guera riba kua 2 di sèptèmber 1945, a konfirmá kapitulashon di Hapon. USS Missouri a hasi despues un biahe rònt mundu i el a nabegá drehta haf di Willemstad tambe. A regalá e bandera e ora ei na

Hij heeft die vlag op zijn beurt, vele jaren later aan de Stichting Battle-Station Blauw, Force Curaçao 1942, gedoneerd.

In de hoek naast de vlag, hing een oude foto van de in 1942 getorpedeerde "USS Erie" met een origineel stuk metalen wand van dit schip waar een groot explosiegat zat. Dit stuk metaal is opgedoken op de plek waar het schip, na de torpedering op het rif is gezet.

De USS Erie, was een Amerikaans oorlogschip, dat op het moment van de aanval van de Duitse duikboot, een U-boot, de U-163, een "konvooi" van olietankers begeleidde. Het werd net voor de kust bij Piscadera getorpedeerd door drie Duitse torpedo's. Er vielen 7 doden en 52 gewonden.

Als we één stap naar rechts doen komen we bij een nis met daarin diverse koperen hulzen van kanonskogels die tijdens WOII op Curaçao zijn afgevuurd. De grootste, een huls voor een 120 mm kanonskogel, is afkomstig van de Nederlandse Kustbatterij op Bullenbaai. Deze batterij heeft in de nacht van 20 op 21 april 1942, de Duitse U-130, beschoten. De U-130 kon toch nog, voor het onder water dook, 8 brandbommen in de richting van de voorraad tanks schieten, die op dat moment tot de nok toe vol zaten met vliegtuig benzine.

Gelukkig schoten ze mis, misschien wel dankzij het feit dat de benzine tanks enkele dagen ervoor groen geverfd waren en met de eerder genoemde camouflage netten gedrapeerd waren.

De commandant, Emiel Dankmeyer, sprak echter van een "narrow escape", want als ook maar één brandgranaat de tanks had geraakt, was de ramp niet te overzien geweest. De benzine werd daags daarna door de Geallieerden in konvooi naar Engeland verscheept (USS Erie).

In een vitrine hiernaast lag het uniform van een Curaçaose soldaat, de schutter Manrique Perigault Monte. Een veteraan, die zich nog steeds bezig houdt met het "in leven" houden van de geschiedenis van de Tweede Wereld Oorlog in Curaçao.

Tegenover de vitrine van Manrique Perigault Monte, stond een grotere vitrine met allerlei militaire artefacten uit WOII, welke op diverse locaties, waar militaire posten zijn geweest, zijn gevonden, dan wel opgegra-

un veterano di Segunda Guerra Mundial ku 'roots' di Kòrsou, Rudi Dovale. E na su turno, a duna Stichting Battle-Station Blauw, Force Curaçao 1942 e bandera.

Den e huki banda di e bandera, tabatin un potrèt bieu di 'USS Erie' ku nan a torpediá na 1942 ku un pida banda original di metal den kua tabatin un buraku grandi di eksploshon di e barku akí kologá. E pida metal aki a bin sali na e lugá kaminda a pone e barku riba ref despues ku a torpedi'è.

USS Erie, tabata un barku di guerra merikano, ku na momentu di e atake di e supmarino aleman, e U-163, tabata guia un 'konvoi' di tankero di zeta. Tres torpedo aleman a torpedi'è nèt dilanti di kosta na Piscadera. A kai 7 morto i tabatin 52 herido.

Si nos dal un stap na man drechi nos ta yega na un nes ku tin vários hùls di koper di bala di kañon ku nan a tira riba Kòrsou durante Segunda Guerra Mundial. Esun di mas grandi, un hùls pa un bala di kañon di 120 mm, ta bini for di Kustbatterij hulandes na Bullenbaai. E bateria akí a tira riba e U-130 aleman tòg, den e anochi di 20 pa 21 di april 1942. E U-130 tòg por a tira 8 bòm di kandela den direkshon di e tankinan di abastesimentu, ku na e momentu ei tabata yen yen di gasolin pa avion, promé ku el a bai bou di awa.

Afortunadamente nan a tira malu, podisé danki na e echo ku a fèr e tankinan di gasolin bèrdè un par di dia promé i ku nan tabata kubri ku e nètnan di kamouflahe ku nos a papia di dje anteriormente.

Komandante, Emiel Dankmeyer, sinembargo a papia di skapa na wowo di angua pasobra tambe si ún granada di kandela a alkansá e tankinan, e desaster lo no tabata manehabel. A barka e gasolin e dia despues ku e aliadonan den konvoi manda Inglatera (USS Erie).

Den un vitrina aki banda tabatin e ünifòrm di un sòldá yu di Kòrsou, e sküter Manrique Perigault Monte. Un veterano, ku ainda ta okupá su mes ku 'mantené historia di Segunda Guerra Mundial na Kòrsou na bida'.

Enfrente di e vitrina di Manrique Perigault Monte, tabatin un vitrina mas grandi ku tur sorto di artefakto militar di Segunda Guerra Mundial, ku a haña, òf a koba na diferente lugá, kaminda tabatin

ven. Zoals eerder vermeld, komen de meeste artefacten van het voormalige Camp Blauwbaai.

In het midden van de Militaire kamer stond op een mid-hoge sokkel, een 155 mm. granaat, afkomstig van een kanon van de voormalige Batterij van Camp Blauwbaai.

Deze granaat is op 19 januari 2011 samen met een andere gevonden op 10 centimeter onder de grond, vlak bij de kanonstelling.

De Explosieven Opruimingsdienst uit Nederland moest erbij komen om beide granaten “onschadelijk” te maken. Hierna mochten ze naar het museum.

We lopen nu naar de muur rechts van een groot boogsegment, dat toegang verschaft naar een andere kamer. Naast deze passage hangt een bord met 117 foto's van schutters die in maart 2015 nog in leven waren.

Deze collage is samengesteld door Jozef Zimmerman. Hij heeft een diepgaand onderzoek gedaan naar de circa 3.000 lokale soldaten die in 1940 opgeroepen werden voor de lokale “dienstplicht”. Vele bezoekers herkenden hun vader, hun opa, broer, oom, neef of goede vriend van weleer. Sommige schutters hadden hun “maatje” uit de oorlog in geen 70 jaar gezien.

Onder het bord met de nog in leven zijnde schutters waren twee grote vitrines met allerhande artefacten, die de schutters tijdens de oorlog gebruikt hadden, zoals medailles, kepies met de Nederlandse Leeuw, documentatie zoals “Kleeding-Kaart” en zelfs een “Strafkaart”.

In een vitrine hier tegenover, waren de bescheiden en foto's van een Curaçaose officier, Henry Prince. Belangrijk was het “Herdenkingskruis” welke niet aan alle veteranen is gegeven bij het einde van de oorlog. Dat betekent dat een deel van de Curaçaose schutters nog steeds geen erkenning heeft gekregen in de vorm van een herdenkingskruis.

De toen 94-jarige, Curaçaose oud Luitenant Prince verklaarde dat je er om moest vragen.

Hij had er wel om gevraagd en zijn medaille lag bij zijn uniformdelen in de vitrine.

Doordat wij (werkgroep, Guera na Korsou?!) diverse van de oude schutters bij elkaar hebben gebracht zijn er geweldige verhalen los gekomen.

pòst militar. Manera menshoná promé, mayoria di e artefaktonan ta bini di e kampamentu Camp Blauwbaai di ántes.

Meimei di e kamber Militar tabata pará riba un pedestal di medio altura, un granada di 155 mm, ku ta prosedente di un kañon di e bateria na Camp Blauwbaai di ántes. A haña e granada akí riba 19 di yanüari 2011 huntu ku un otro 10 cm bou di tera, pegá ku e konstrukshon ku ta karga e kañon.

E ‘Explosieven Opruimingsdienst’ di Hulanda mes- ter a bini pa hasi tur dos e granadanan inofensivo’. Despues di esaki nan por a bai museo.

Awor nos ta kana bai na e muraya na man drechi di un segmento di bog grandi, ku ta duna entrada na un otro kamber. Banda di e pasashi akí tin un bòrchi kologá ku 117 potrèt di skùter ku na mart 2015 ainda tabata na bida.

Jozef Zimmerman a kompilá e kòlazje akí. El a hasi un investigashon profundo di e mas o ménos 3000 sòldánan lokal ku na 1940 nan a yama pa drenta ‘servisio militar’ lokal. Hopi bishitante a rekonosé nan tata, nan tawela, ruman, tio, primu, òf bon amigu di ántes. Algun skùter no a mira nan ‘amigu’ di guera den 70 aña.

Bou di e bòrchi ku e skùterman ku ta na bida ainda tabatin dos vitrina ku tur sorto di artefakto, ku e skùterman a usa durante guera, manera medaya, pèchi militar ku Nederlandse Leeuw, dokumenta- shon manera, ‘Kleeding-Kaart’ i te asta un ‘Straf- kaart’.

Den un vitrina aki dilanti, tabatin potrèt i doku- mentashon di un òfisir yu di Kòrsou, Henry Prince. Importante tabata e ‘Herdenkingskruis’ ku no a duna tur veterano na final di guera. Esei ta nifiká ku un parti di e skùterman di Kòrsou ainda no a haña rekonosementu den forma di un krus di re- konosementu.

E èks teniente Prince di Kòrsou di 94 aña na e mo- mentu ei a deklará ku mester a pidi esaki. E sí a pidi i su medaya tabata huntu ku parti di su üniform den e vitrina. Pa motibu ku nos (grupo di trabou, ‘Guera na Kòrsou?!’) a trese vários èks

Een van de verhalen, die we te horen hebben gekregen:

Schutter, Edmundo 'Benny' Fonseca (87) herinnert zich alles nog goed. *“De uniformen van de Schutterij trokken de aandacht van de meisjes.*

Veel soldij kreeg je niet. “4 gulden en 20 cent per week” en je moest je hand er nog voor ophouden. Toen ik werd opgeroepen, ging ik, het was tenslotte dienstplicht en als je werd afgekeurd had dat misschien gevolgen voor je carrière later.”

Van de vitrine van Henry Prince gaan we naar de linkerwand waar tegen een grote vitrine staat met verschillende vuurwapens en bajonetten, die hier op Curaçao gebruikt werden. Je kunt begrijpen dat deze vitrine veel aandacht had van de jonge bezoekers, van de jonge mannen, maar ook vele ouderen herkenden het wapen dat ze in de oorlog hebben gehanteerd. Onder in de vitrine lag een helm welke door de schutters is gedragen.

We lopen nu even een stukje terug naar het eerder genoemde boogsegment, waar direct rechts ervan een grote verhoogde nis lag. Hierin stond een heuse Amerikaanse Jeep.

Deze jeep dateert uit 1942 en was van het merk Ford. Het bijzondere van deze jeep is dat hij uit opgegraven delen is geassembleerd. De jeep lag half begraven op het terrein van het voormalige Camp Blauwbaai en werd door Allan van der Ree ontdekt en opgegraven. Hij heeft zoveel als mogelijk delen naar boven gehaald, schoongemaakt, geschuurd en geconserveerd met roestwerende verf en later met de bekende groene militaire verf.

Het was pas in april 2015, dat hij samen met enkele van zijn bestuursleden begonnen is de delen aan elkaar te hechten. Op de vooravond van de EXPO, Guera na Korsou?! werd de Jeep met een oplegger naar het Curaçaosch Museum gebracht en in de nis geplaatst.

Zoals gedacht, was het een ideale blikvanger met een ruime geschiedenis. Maar belangrijk is, dat deze Jeep, mogelijk niet helemaal compleet, 70+ jaren geleden op onze wegen heeft gereden.

Hier eindigt de “Tour” in de Militaire kamer, waar elk object, elk artefact, elke foto, zijn eigen verhaal

sküter huntu nos a tende historianan tremendo. Un di e historianan, ku nos a haña tende ta:

Sküter, Edmundo 'Benny' Fonseca (87) ta kòrdatur kos bon ainda. *‘Únifòrm di skùterei tabata hala atenshon di mucha muhé. Bo no tabata haña masha ‘soldij’. ‘4 florin i 20 sèn pa siman’ i bo mester a tum’è tambe. Ora nan a manda yama mi, mi a bai, final di kuenta ta servisio militar i si nan kùr bo af esei por ta tabatin konsekuensia pa bo karera despues’.*

Di e vitrina di Henry Prince nos ta bai na e banda di muraya na man robes kaminda tin un vitrina grandi ku diferente arma di kandela i bayonèt, ku tabata usa aki na Kòrsou. Bo por komprondé ku e vitrina akí a hala masha atenshon di bishitante hóben, hende hòmber yòn, pero tambe masha hende grandi a rekonosé e arma ku nan a manehá den guera. Abou den e vitrina tabatin un hèlmu ku e skùternan tabata bisti.

Nos ta kana un ratu bai bèk na e segmento di bog mensioná promé, kaminda mesora na man drechi di dje tin un nes grandi un tiki na laira. Aki den tin un djip real merikano.

E djip akí ta data di 1942 i ta di e marka Ford. Partikularidat di e djip akí ta ku a harm’é di partinan ku a koba saka. E djip tabata mitar derá riba e tereno di Camp Blauwbaai di ántes i Allan van der Ree a deskubrié i kob’é saka. El a saka mas tantu parti posibel, limpia nan, skür i konservá nan ku fèrf kontra di frusmentu i despues fèrf nan ku e konosido fèrf militar koló bèrdè.

Ta na april 2015 numa, e i algun di su miembronan di bestür a kuminsá pega e partinan na otro. Riba e anochi promé ku e EXPO, Guera na Kòrsou?! nan a trese e djip Curaçaosch Museum ku un treiler i a poné den e nes.

Manera a pensa, e tabata un artefakto ku a hala masha atenshon ku un historia amplio. Pero importante ta, ku e djip akí kisas, awor aki no tur kompletu, mas ku 70 aña pasá a kore riba nos karetera.

Aki e ‘Tour’ den Kamber Militar a tèrminá, kaminda kada opheto, kada artefakto, kada potrèt, tin su mes historia.

E eksposishon a keda 10 siman habrí pa públiko.

heeft.

De Expositie heeft 10 weken open gestaan voor het publiek.

Wij hopen in niet al te lange tijd, een oorlogs-museum te openen op Blue Bay op het voormalige Camp Blauwbaai, waar alle artefacten uit WOII, permanent zullen worden tentoon gesteld.

Met dank voor het lezen en het eventueel bezoek aan onze EXPO van 2015, hoop ik jullie allemaal weer terug te zien in het "WW2 WAR MUSEUM, CURAÇAO-Museo Guera na Korsou!
Allan D.van der Ree.

Nos ta spera despues, di no muchu tempu, habri un museo di guera na Blue Bay na Camp Blauwbaai di ántes, kaminda tur artefakto di Segunda Guera Mundial, lo ta permanentemente eksponé.

Ku gratitut pa lesa i eventualmente un bishita na nos

EXPO di 2015, mi ta spera di mira boso tur bèk na WW2 WAR MUSEUM, CURAÇAO-Museo Guera na Korsou!
Allan D.van der Ree.

Vragen

1. Wanneer begon WOII voor Curaçao, wie vielen Curaçao aan en met welk middel deden ze dat?
2. Noem minstens vijf militaire artefacten die in de "Militaire kamer" te zien waren.
3. Waar zijn de meeste militaire artefacten op Curaçao gevonden?
4. Hoe heette het artefact van het vliegveld van Hato en waarvoor werd het gebruikt?
5. Welk middel tegen brandbommen was er getoond?
6. Wat is er gebeurd met de USS Erie en welk artefact afkomstig van de USS Erie werd getoond?
7. Hoeveel Curaçaose soldaten hebben gediend tijdens WOII en hoe werden deze soldaten genoemd?
8. Werden de Curaçaose soldaten goed betaald?
9. Wat was het grootste artifact in de Militaire kamer en hoe is het tot stand gekomen?
10. Wat vond je het mooist/interessans van de "Militaire kamer"?

Pregunta

1. Ki dia Segunda Guera mundial a kuminsá pa Kòrsou, ken a ataká Kòrsou i ku kua medio nan tabata hasi esak?
2. Nombra por lo ménos sinku artefakto ku por a mira den 'Kamber Militar'.
3. Na unda a haña mayoria di e artefaktonan militar na Kòrsou?
4. Kon yama e artefakto ku nan a haña na aeropuerto Hato i pakiko tabata us'é?
5. Kua medio kontra bòm di kandela nan a eksponé?
6. Kiko a pasa ku USS Erie i kua artefakto prosedente di USS Erie nan a eksponé?
7. Kuantu sòldá di Kòrsou a sirbi durante Segunda Guera mundial i kon tabata yama e sòldánan akí?
8. Tabata paga e sòldánan di Kòrsou bon?
9. Kua tabata e artefakto di mas grandi den 'Kamber Militar' i kon a realisá esei?
10. Kiko abo a haña mas bunita/interesante di 'Kamber Militar'?